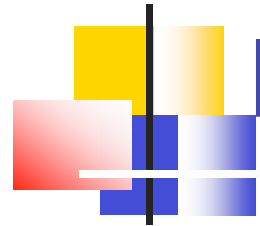

**Projekt nye veje i
sundhedsfremme og
forebyggelse i et
sundhedspædagogisk
perspektiv**

Pædagogisk udgangspunkt

- **Mennesker lærer via refleksion**
- **Refleksioner er baseret på tidligere erfaringer i livet**
- **Mennesker søger mening som grundlag for handling**
- **Mening kan ikke overføres**

Sundhedspædagogik

- **Er intentionel og beskæftiger sig med sundhedsforhold**
- **Må nødvendigvis baseres på dialog og læringsovervejelser**
- **Begrebet deltagelse bliver derfor centralt**

OBS:

Sundhed? Dialog? Deltagelse i hvad og hvordan?

Who's sundhedsdefinition

- **Sundhed er en tilstand af fysisk, mentalt og socialt velvære og ikke kun fravær af sygdom og svaghed**
  - **Sundhed omfatter her 2 dimensioner**
    - **Fravær af sygdom**
    - **Tilstedeværelse af velvære/livskvalitet**

Variationer i sundhedsbegreber ud fra WHO's definition

- **Sundhed er = sygdomsfrihed**
- **Sundhed er = livskvalitet**
- **Sundhed er = livskvalitet = sygdomsfrihed**
- **Sundhed er = livskvalitet og sygdomsfrihed som et samspil der ikke kan adskilles(projektets definition)**

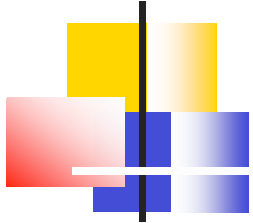
Dialog OBS!

Ofte brugt ureflekteret om alle slags samtaler mellem 2 personer

---

- **I projektet bliver begrebet dialog brugt om en særlig slags samtale:**
  - **Nemlig den hvis hensigt ikke er at forsvare et synspunkt, men at undersøge; ikke at overtale men at udforske; ikke at diskutere men at opdage..**

Deltagelsesbegrebet OBS

**“Deltagelse” optræder i mange former
f.eks som: involvering,
medbestemmelse, inddragelse,
medansvar osv.**

**Begrebet bruges diffust og tilfældigt og
målet med en given indsats defineres
derfor ofte af en given professionel, der
hævder at arbejde deltagelsesorienteret**

Deltagelse som forudsætning for udvikling af ejerskab

Deltagelsesbegrebet i projektet

- **Aktiv deltagelse baseret på ældres erfaringer med og visioner for et godt liv**
- **Den ældre formulerer selv sine problemer og løsninger på sine problemer i samarbejde med professionelle – dialog!!!**

Ejerskab som forudsætning for udvikling af handlekompetence

- **Aktiv deltagelse danner grundlag for udvikling af ejerskab**
  - **Ejerskab er grundlag for udvikling af visioner til at tage hånd om sin situation**
  - **Visioner er grundlag for udvikling af handlekompetence**
  - **Obs! handlekompetence er *både* baseret på visioner til at tage hånd om sin situation og på tidligere handleerfaringer**

Projektets formål

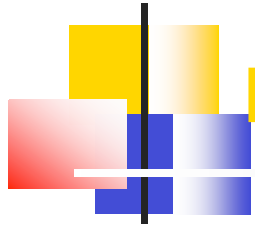
- **Vidensudvikling om tværfaglighed i sundhedsfremme og forebyggelse i relation til ældre**
- **Vidensudvikling om, hvordan man på et fagligt grundlag kan arbejde ud fra den ældres egen forståelse af "et godt liv" – monofagligt og tværfagligt**

Projektets faser

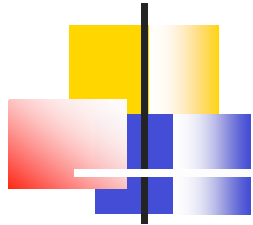
- Første fase: Problemafdækning
- Anden fase: Udviklingsarbejde
- Tredje fase: Implementering

Fokus i interviews og spørgeskemaer

- Hvordan beskrives
  - Sundhed?
  - Sundhedsfremme og forebyggelse?
  - Overvejelser i relation til ældres deltagelse?
- Hvad beskrives som særligt vigtigt i arbejdet med ældre?
- Eksisterer der nogle værdikonflikter?
- Erfaringer fra praksis
- Tværfagligt samarbejde

Erfaringer fra 1. fase

Sundhed, sundhedsfremme og forebyggelse

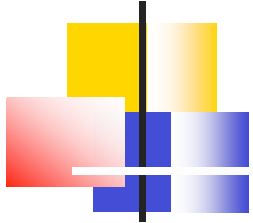

- Der eksisterer en række forskellige
- opfattelser af, hvad sundhed og sundhedsfremme og forebyggelse er
- Alle arbejder med sundhedsfremme og forebyggelse – men det er ikke noget, der diskuteres i grupperne – det er noget man bare 'gør'

Erfaringer fra 1.fase

Deltagelse, ejerskab og handlekompetence

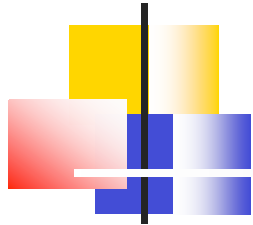

- Alle arbejder som regel med en eller anden form for deltagelse, men med forskellig begrundelse
- Den ældres ejerskab er altafgørende for en vellykket indsats – men der arbejdes ikke målrettet med ejerskab – 'ejerskab opstår af sig selv'

Erfaringer fra 2. fase

Ældre om sundhed

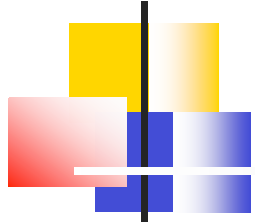

- **Sundhed er et spørgsmål om livskvalitet**
  - Social kontakt
  - Noget at stå op til
- **Ensomhed er den værste trussel på sundhed derfor tendens til**
  - at ældre gør sig dårligere end de er
  - at de vil lave 'hemmelige' aftaler med personalet
  - at de prøver at komme tilbage træningscentrene

Erfaringer fra 2. fase

Personalet om sundhed

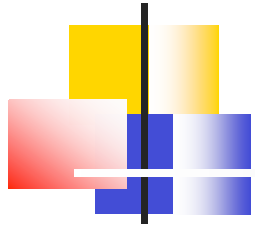

- Fokus på risikofaktorer hæmmer lydhørheden overfor de ældre
- Fokus på risikofaktorer skaber distance – den ældre lukker sig eller bliver vred
- Faglige vurderinger 'fylder' nemt hele feltet i samarbejdet med den ældre
- De ældre 'blomstrer', når de professionelle forstår at give plads

Erfaringer fra 2. fase

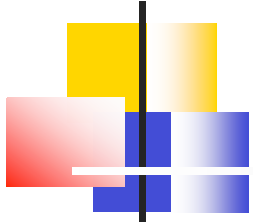
Personalet om sundhed

- Fokus på risikofaktorer hæmmer lydhørheden overfor de ældre
- Fokus på risikofaktorer skaber distance – den ældre lukker sig eller bliver vred
- Faglige vurderinger 'fylder' nemt hele feltet i samarbejdet med den ældre
- De ældre 'blomstrer', når de professionelle forstår at give plads

Erfaringer fra 2. fase

Ældre har brug for

- Tid
- Tryghed
- Gentagne kropslige erfaringer
- Succeser
- At professionelle konkret 'går med'

Erfaringer fra 2.fase

Obs!!

- Det er vigtigt, at professionelle skaber brud med troen på, at de kan sætte sig i de ældres sted, fordi de ældre på den måde forhindres i at udvikle ejerskab
  - Lyt!!
  - Lad være med at komme med gode råd – spørg i stedet den ældre om løsningsforslag
  - Giv tid!!

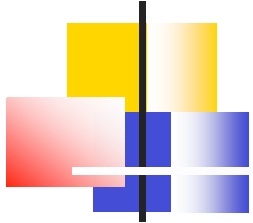
Erfaringer fra fase 2

Sundhedsfremme
og
forebyggelse

- Det er kunstigt at skelne mellem, hvornår man arbejder med sundhedsfremme og hvornår man arbejder med forebyggelse – det glider ind i hinanden
- Det er derfor ikke afgørende, om man arbejder med sundhedsfremme eller med forebyggelse – det afgørende er, at man altid *samarbejder* med den ældre ud fra den ældres egne mål og ressourcer

Erfaringer fra fase 2

Deltagelsesorienteret arbejde med sundhedsfremme og forebyggelse i relation til ældre indebærer, at professionelle:

- Tager udgangspunkt i de ældres værdier
- Er bevidst om egne værdier
- Er fagligt nærværende – uden at dominere
- Lytter, observerer, spørger ind
- Viser nærvær, engagement og indlevelse
- Hjælper med at kvalificere de ældres udsagn og forslag til forandring
- Slipper kontrollen og styrer *sammen* med den ældre